

E rawa vakacava meu dau ni vakayagataki mona livaliva vinaka?

Me vaka ni tiko na lawa ena noda vuravura ena ka e dodonu se sega ni dodonu, e tiko talega na lawa ni vakayagataki mona livaliva. Nomu sema kei na mona livaliva, o sa okati mo kena lewenivanua. Kena ibalebale, meda vuki vakayalomatua, vakayagataka noda kilaka kei na vakasama meda taura rawa na ka eda raica ena mon livaliva, meda sema ka veitalanoa vakayalomatua.

Na cava na 'mawe ni yavamu' (digital footprint) ena mona livaliva?

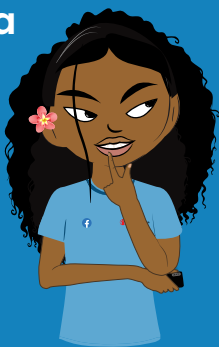
Na mawe ni yavamu ena mona livaliva sai koya na kemu roka se kemu iyaloalo ena mona livaliva. Qo na veika o cakava ena internet, wili kina nomu email, ivola e wasei; na itukutuku o wasea; website o vakaraica; itaba o vakabira; na ka o 'like' kina, wasea se volavola kina ena ivolamata (facebook) se instagram se vatavata cava ga.

Na dau ni mona livaliva vinaka me:

1. Qarauna me maroroi ka taqomaki na kemu itukutuku.
2. Veiwasei vakayalomatua ka vakasamataka rawa qai biuta ena mona livaliva.
3. Dau veinanumi ka veirokovi.
4. Qarauna na ka o raica ka wasea, vakabibi o cei drau sema.
5. Vakasamataka na leqa ena rawa ni yaco ka vakamatautaki iko mo qaqarauni.

Tekivu nikua

Ena veigauna o wasea, biuta na itaba se volavola kina, vakasamataka na veika o vinakata me kilai baleti iko se sega. Qo me maroroi kina na kemu itukutuku kei na mawe ni yavamu vei ira na via vakayagataka me ra vakacacani iko kina, se mera rawa ka kina na kena maroroi na kemui tukutuku kei na kemui divi mai vei ira na tamata era via vakayagataka me ra vakacacani iko kina.

"Au dau vakasama rawa ni bera niu wasea e dua na ka"

"Au na vakarautaka nai vakarau au vinakata me vakarautaki tale vei au"

"Ena noqu muria na tataqomaki ena mona livaliva, e vukei au ena noqu lewa"